

Dagsordenspunkt 12: Revision af hvidvaskdirektivet

KOM(2016)450

1. Resume

Kommissionen fremsatte 5. juli 2016 et forslag til en revision af 4. hvidvaskdirektiv. Det ventes, at der på ECOFIN 8. november 2016 vil være en statusorientering om forhandlingerne om revisionen. Sagen er blevet sat på dagsordenen med kort varsel.

Revisionsforslaget skal bidrage til at bekæmpe terrorfinansiering og hvidvask, og følger bl.a. op på Kommissionens handlingsplan fra 2. februar 2016 om yderligere tiltag til bekæmpelse af terrorfinansiering.

Fra dansk side støtter man generelt formålet med revisionen af hvidvaskreglerne og vil tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

4. hvidvaskdirektiv blev vedtaget 20. maj 2015, og EU-landene er forpligtet til at implementere direktivet inden 26. juni 2017.

Som følge af terrorangrebene i Paris i november 2015 offentliggjorde Kommissionen 2. februar 2016 en handlingsplan for yderligere tiltag til bekæmpelse af terrorfinansiering. Kommissionen fremsatte 5. juli 2016, som opfølgning på handlingsplanen, forslag til revision af 4. hvidvaskdirektiv. Forslaget er nu under forhandling på teknisk niveau. På ECOFIN ventes formandskabet at informere om status på forhandlingerne, idet der er tale om en højt prioriteret sag.

Forslaget til revision af 4. hvidvaskdirektiv er fremsat med hjemmel i artikel 114 TEUF og behandlet efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, hvor Rådet og Europa-Parlamentet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag indebærer følgende stramninger af direktivet:

1. Nedsættelse af grænserne for at undtage forudbetalte (anonyme) betalingskort fra kundekendskabsprocedurerne. Forudbetalte betalingskort, fx gavekort med flere indløbere, anvendes bl.a. af kriminelle, da de i høj grad kan anvendes anonymt. Kommissionen foreslår at nedsætte grænserne for, hvornår EU-landene nationalt kan undtage udbydere af elektroniske penge fra at skulle udføre kundekendskabsprocedurer. Grænsen nedsættes fra 250 EUR til 150 EUR, og muligheden for højere grænser på betalingsinstrumenter, der kun kan anvendes nationalt, fjernes.
2. Udvidelse af hvidvaskreglerne til at omfatte udbydere af virtuelle valutaer. Virtuelle valutaer er en form for uregulerede elektroniske penge, som i modsætning til reelle valutaer ikke er udstedt eller garanteret af en centralbank, juridisk enhed eller person. Et eksempel er Bitcoin. Bitcoin veksles i dag med reel valuta og accepteres i stadigt stigende omfang som betalings-

- middel. Idet Bitcoin og andre virtuelle valuta typisk udgør anonyme betalingsformer, er disse et ofte anvendt betalingsmiddel i forbindelse med kriminalitet.
3. Minimumsharmonisering af de skærpede kundekendskabsprocedurer, som banker mv. der er omfattet af hvidvaskdirektivet skal udføre ift. kunder fra højrisikojurisdiktioner vedr. hvidvask og terrorfinansiering. Etableringen af en EU-sortliste over højrisikojurisdiktioner følger allerede af 4. hvidvaskdirektiv.
 4. Krav om at de enkelte EU-lande skal have et register el. lign. over bank- og betalingskonti og krav om at informationen i disse registre el. lign. kan udveksles med andre EU-lande. Det foreslås således, at hvert EU-land enten skal etablere et centralt register eller en tilsvarende central mekanisme, der sikrer, at de finansielle efterretningsmyndigheder (såkaldte FIU – Financial Intelligence Units) og andre kompetente myndigheder hurtigt kan få et fuldt overblik over alle konti, som en person har eller har tilknytning til, samt at FIU'erne kan udveksle disse oplysninger med FIU'er i andre EU-lande.
 5. Styrkelse af EU-landenes nationale FIU'er. En FIU har bl.a. til opgave at modtage og analysere indberetninger fra virksomheder og personer om mistænkelige transaktioner. FIU'ens funktion er derfor ikke efterforskning af kriminalitet, men analyse af information med henblik på at sende disse til myndigheder, der herefter kan foretage efterforskning. FIU i Danmark er Hvidvasksekretariatet, der er placeret organisatorisk i Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Kommissionen foreslår at de nationale FIU'er skal kunne indhente informationer direkte fra rapporterende enheder (banker mv.) efter behov, også selvom der ikke foreligger mistænkelige transaktioner. I flere EU-lande skal der i dag først indberettes en mistænkelig transaktion, før FIU'en kan anmode om yderligere informationer.
 6. Indsamling og udveksling af information om de reelle ejere af selskaber, trusts¹ mv.: 4. hvidvaskdirektiv stiller allerede krav om et nationalt register med oplysninger om reelle ejere af selskaber m.v. Ændringsforslaget lægger op til, at et sådant register skal være offentligt tilgængeligt. Det foreslås endvidere, at de nationale registre over reelle ejere skal sammenkobles på EU-niveau. Oprettelsen af registeret over reelle ejere i Danmark er besluttet ved lov nr. 262 af 16. marts 2016. Registeret er ikke i praksis oprettet endnu. Som led i Aftale om en styrket indsats mod skattely på erhvervsområdet fra 2014 er det i Danmark desuden besluttet, at registeret som udgangspunkt skal være offentligt tilgængeligt, dog med undtagelse af visse personfølsomme oplysninger.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver og har ikke behandlet forslaget endnu.

¹ En trust er ikke en fond efter dansk ret. En trust stiftes ved at en person ("settlor") overdrager en formue til en anden person ("trustee"), der som ejer råder over formuen til formål for den begunstigede ("beneficiary"), som kan være stifteren eller en tredjepart. Formålet kan fx være at anvende midlerne til et særligt formål. Trusts kan ikke oprettes efter dansk ret. Trusts oprettet i udlandet kan godt drive virksomhed i Danmark, og i denne situation kan de godt blive registreret i Danmark (fx som momspligtig eller som arbejdsgiver). I disse situationer vil de få et CVR-nr.

5. Nærhedsprincippet

Det vurderes generelt, at formålet med revisionen af hvidvaskdirektivet bedst kan adresseres på EU-plan, da bekæmpelse af hvidvask og bekæmpelse af finansiering af terrorisme på tværs af landene i EU fordrer fælles regler.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Der henvises til kommende grund- og nærhedsnotat.

7. Økonomiske konsekvenser

Der henvises til kommende grund- og nærhedsnotat.

8. Høring

Der henvises til kommende grund- og nærhedsnotat.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter overordnet Kommissionens forslag og de foreslåede initiativer til bekæmpelse af hvidvask. Samtidig er der dog opmærksomhed på, at tiltagene skal være afbalancerede og proportionelle, således at der vedtages effektive regler, der ikke skaber unødvendige byrder for virksomhederne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt revisionen af 4. hvidvaskdirektiv og styrkelsen af indsatsen til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Det er samtidig vigtigt at sikre en ordentligt balance mellem på den ene side en effektiv bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering og på den anden side, at nye tiltag skaber reel merværdi og ikke indebærer unødvendige byrder for virksomhederne. Endelig er det afgørende for regeringen, at grundlæggende rettigheder respekteres i overvejelserne og forhandlingerne om nye tiltag. Regeringen tager på den baggrund statusorientering til efterretning.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har sidst været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 12. juli 2016.